

Didactische en letterkundige analyse

Dimensies	Indicatoren	Toelichting complicerende factoren
Algemene vereisten	Bereidheid	De lezer moet een relatief dik boek ter hand willen nemen; daar kan voor een N2-lezer een drempel liggen. Lezers van elk niveau moeten de traagheid van de vertelling, zeker in het begin, voor lief nemen.
	Interesses	De thema's van het verhaal (o.a. oorlog, zusterliefde, familierelaties, het lot van de joden) maken het boek geschikt voor jongens en meisjes, hoewel meisjes zich wat makkelijker zullen identificeren met de ik-figuur. Het boek is een ontwikkelingsroman: het beschrijft Fings ontwikkeling van kind tot jonge vrouw.
	Algemene kennis	Hoe meer de lezer weet van de beschreven tijd - de jaren '30 en '40, de sociaal-economische en politieke omstandigheden, de mijnbouw in Limburg, enz. - hoe makkelijker hij alles in het verhaal kan plaatsen. Zonder die voorkennis redt de lezer zich echter ook wel. Wat bijvoorbeeld Liesl vertelt over Kristallnacht, zonder dat historische begrip te gebruiken, is voor elke lezer te volgen; alleen de lezer met voldoende historische kennis weet precies waar het over gaat.
	Specifieke literaire en culturele kennis	In het boek komen bepaalde Limburgse tradities (zoals krombroodrapen) aan de orde; die worden in het boek voldoende toegelicht.
Vertrouwdheid met literaire stijl	Vocabulaire	In de roman worden regelmatig woorden gebruikt uit de tijd waarin het verhaal speelt. Daarnaast zijn er Duitse, Limburgse en Jiddische woorden in het taalgebruik van de personages gevoegd; achterin staat een verklarende woordenlijst. Voor sommige lezers kan dit een hindernis zijn.
	Zinsconstructies	De zinnen zijn over het algemeen duidelijk en kort. Toch komen er zinsconstructies voor waar een minder geoefende lezer over kan struikelen. De lezer zal even moeten wennen aan Lindelaufs stijl.
	Stijl	Het verhaal wordt verteld in een bijzondere, poëtische stijl, die bijdraagt aan de sfeer van het boek. Inherent aan die stijl is een bepaalde mate van onduidelijkheid: de lezer begrijpt lang niet altijd meteen wat er bedoeld wordt. De schrijver hanteert ongewone namen voor zijn personages. Ook kiest hij regelmatig ongewone woorden en beelden. Dat is aan de ene kant mooi en bijzonder, maar tegelijkertijd kan het als hinderlijk ervaren worden. De N4-lezer zal dit aspect mogelijk positief waarderen, maar voor de N2- en N3-lezer kan dit meer of minder problematisch zijn.

Vertrouwdheid met literaire personages	Karakters	Fing is de hoofdpersoon. Er zijn meerdere bijfiguren, maar het blijft overzichtelijk. De personages zijn niet clichématig. De ontwikkeling van Fing (van naïef meisje naar volwassen vrouw) is duidelijk aangegeven.
	Aantal karakters	Het zal de lezer over het algemeen geen moeite kosten om de verschillende personages te onderscheiden. Het zijn wel veel mensen, vaak met vreemde namen, maar echt problematisch is het niet.
	Ontwikkeling van de karakters	De ontwikkeling van Fing is logisch, aannemelijk en goed te volgen.
Vertrouwdheid met literaire procedés	Spanning	Er gebeurt heel wat in dit boek, vooral tussen de verschillende personages. Wie hier de actie van een traditionele oorlogsroman verwacht, moet lang wachten: de oorlog voltrekt zich lange tijd tamelijk onzichtbaar, en wát er uiteindelijk gebeurt, voldoet niet aan de clichés.
	Chronologie	Het verhaal wordt duidelijk chronologisch verteld. Het boek heeft vijf delen, die de opeenvolgende jaren van 1938 tot 1943 bestrijken. In het laatste deel zit één hoofdstuk (met een andere verteller) dat in de tijd aan het verhaal voorafgaat; dat is duidelijk gemarkeerd.
	Verhaallijn(en)	Het hele verhaal wordt door en vanuit Fing verteld. Met één uitzondering: het verhaal van Liesl in deel 5, dat haar achtergrond onthult.
	Perspectief	Het verhaal wordt verteld door Fing (ik-perspectief). Vaak laat deze verteller blijken dat hij al weet wat er komt of hoe iets afgelopen is. Er wordt dus par derrière verteld.
	Betekenis	De N2-lezer zal alles wat Fing meemaakt en hoe ze erover vertelt wel kunnen volgen. Het is niet onwaarschijnlijk dat de vaagheid en onduidelijkheid in de stijl hem hindert bij het doordringen tot diepere betekenissen. Het boek laat de N3- en N4-lezer nadenken over o.a. de betekenis van de oorlog in een klein dorp, de psychologische ontwikkelingen, de morele waarden en over het waarom van de gebeurtenissen. Zeker de N4-lezer kan de schrijfstijl waarbij in het midden gelaten wordt wat er nu precies wordt bedoeld, als een kwaliteit beschouwen. Het feit dat de roman niet beantwoordt aan de verwachtingen die bij een (jeugd)roman over de oorlog passen, maakt het lezen van dit boek tot een bijzonder avontuur.